

ROZHLADY

OD HISTORICKÝCH ATLASOV MIEST KU KOMPLEXNÝM PAMÄŤOVÝM PORTÁLOM. DIGITALIZÁCIA AKO ZMENA DISKURZU V URBÁNNEJ HISTORIOGRAFII

JURAJ ŠEDIVÝ

ŠEDIVÝ, Juraj. From historical atlases to comprehensive memory portals. Digitalization as a change of discourse in urban historiography. *Historický časopis*, 2017, 65, 1, pp. 119-132, Bratislava.

Apart from representative monographs on towns, historical atlases of towns became a second main approach for urban historians. In the last two decades digitalization began to influence their conception. At first, digital versions of printed works appeared, and later online portals with two philosophies – one starting from the original conception of atlases, but supplementing the maps with non-cartographic material, and the other starting from databases of sources, which are digitally put into relationship with maps. Comprehensive memory portals, which attempt to combine the two approaches, have also begun to appear in Central Europe. The result could be an entirely new approach to researching and receiving urban history, which will be more convenient for generations with new ways of seeing things.

Keywords: Urban historiography. Comprehensive memory portal. Historical atlas of a town.

Slovensko je poslednou krajinou strednej Európy, ktorá doteraz nezahájila vydávanie historických atlasov miest. Tie sa pritom považujú – popri „veľkých monografiách miest“ – za hlavný výstup urbánnohistorických výskumov. Aj pod dojmom tejto skutočnosti si nasledujúci príspevok vytýčil dva ciele. V prvej časti ponúka náčrt vývoja historických atlasov v strednej Európe, ktorá je pre Slovensko prirodzeným geografickým priestorom¹ a v druhej si kladie otázku, či v súčasnej digitálnej ére ide v prípade klasických historických atlasov miest o adekvátne vedecké médium. Osud historických atlasov miest je spojený s vývojom urbánnej historiografie ako takej a je možné, že kým veľký „*social and spatial turn*“ šesťdesiatych a sedemdesiatych rokov 20. storočia viedol k rozmachu

1 Pod pojmom „stredná Európa“ možno zjednodušene chápať nemecky hovoriace krajiny (Nemecko, Rakúsko – Švajčiarsko pre jeho špecifika ponechajme stranou) a krajiny na východ od nich, ktoré v stredoveku vyznávali rímskokatolícke (nie ortodoxné) náboženstvo, používali latinské (nie cyrilské) písmo a recipovali prevažne západnú románsku a gotickú (nie byzantskú) kultúru. Z hľadiska dnešných štátnych hraníc ide zjednodušene o oblasti dnešného Nemecka, Rakúska, Poľska, Čiech, Slovenska, Maďarska (a kvôli zakarpatskej časti a Haliči aj Ukrajiny a kvôli Sedmohradsku aj Rumunska). Celý región sa po 2. svetovej vojne rozdelil na dve časti – „kapitalistický“ a „ľudovodemokratický“, pričom politické, ekonomické, sociálne aj kultúrne rozdiely oboch oblastí strednej Európy sú badateľné dodnes.